

Hry rozvíjející myšlení

Přinejmenším od okamžiku, kdy border kolie Rico dokázala v televizním pořadu **Vsadte se**, že... své umění, hovoří se o nich všude – o psech, kteří dokážou nejrůznější umělecké kousky. Všechno, co překračuje obvyklé „Dej pac!“, považují lidé za umělecké hříčky. Každý „normální“ pes však je schopen naučit se celou řadu těchto her – a ohromně se tím baví!

Zvláště psi s velkou chutí k jídlu se dokážou naučit všechny hry snadno a někdy i jen po několika opakováních

Hraní prokazuje při výchově nedocenitelné služby - to samozřejmě platí nejen o psech. Hra dokáže vytvořit důležitý kontakt mezi člověkem a psem a je také důležitou terapií při celé řadě poruch chování. Ve hře se buduje důvěra - pokud ovšem hru zvládneme správně. Společná hra je zvláště důležitá především pro psy, kteří musí strávit několik hodin denně sami. Při správné hře se psi mimo jiné učí zaměstnávat se na chvíli sami. U štěněte nemá hra zpočátku žádný vážný význam, štěně se pokouší hračku nosit kolem nebo se snaží chytit vlastní ocas. Hra rozvíjí přirozenou zvědavost zaměřenou na všechno nové, na věci i situace, a díky tomu je aktivní formou učení. Toho můžeme využívat i během výcviku psa.

HRA JAKO TERAPIE

Pes čas od času potřebuje odreagovat si lovecký pud, který se v něm hromadí. K tomu potřebuje nevyhnutelně vhodnou „kořist“. Pneumatiky jízdního kola nebo mopedu, míhající se dětská lýtka nebo lýtka kolemjdoucího, někdy také sousedova kočka. Chceme-li tomu zabránit, musíme si se svým psem hrát co nejvíc. Kromě hry s ostatními psy je pro psa a jeho vztah k člověku mimořádně důležitá právě hra s člověkem. Každý majitel psa může pro svého čtyřnohého přítele vymyslet program proti dlouhé chvíli, který je psovi šitý na míru. Se spoustou trpělivosti, neustálým opakováním

a odměňováním i těch nejmenších úspěchů se každý pes může naučit hotové umělecké kousky. Po poměrně krátké době začne pes za maličký pamlssek - nebo prostě z čiré radosti - sbírat rozházené papíry, třídit míčky do správných otvorů v krabici nebo vybalovat malé kousky krmiva z krabice. Pes se snadno dokáže naučit také zábavné povely - například „Usměj se!“ (vytáhnout pysky nahoru), „Umyj se!“ (olizovat si tlamu), „Najedl jsi se?“ (potřesení hlavou) nebo „Máš mne rád?“ (strčení nosem do ruky). Celý trik je velmi jednoduchý: kdykoliv si pes například olízl tlamu, uslyšel povel: „Umyj se!“, až se naučil spojit si tento povel s vlastním pohybem. Zvláště psi s velkou chutí k jídlu se dokážou naučit všechny myslitelné hry snadno a někdy i jen po několika opakováních. Vyzkoušejte si to! Musíte jen mít dostatek nápadů a trpělivosti - a především musíte zapomenout na hubování. Většina psů je díky tomu velmi vyrovnaná a spokojená - a ne jeden pes se při náviku uměleckých kousků úspěšně odnaučil své zlozvyky a projevy narušeného chování.

AGILITY

Mezi pravděpodobně nejznámější pohybové hry a hry rozvíjející myšlení ve spojení s pohybem patří agility. Další takovou hrou, která sice ještě není příliš známá, ale rychle se šíří, je degility. Stejně jako v agility je zde velmi důležitá zábava a důvěra, sportovní duch je až na druhém místě. Při degility se pracuje na pružně postaveném parkúru bez pevného schématu. Součástí parkúru je celá řada dobrodružných zařízení - například závěsné můstky, labyrint... Poměrně novou formou aktivní činnosti je tanec se

psy. Soutěžící - lidé se psy - předvádějí na hudbu správný sled kroků. Kromě chůze při noze chodí psi pozpátku, do stran, otáčejí se kolem své osy (twist) a přeskakují člověku přes nohy nebo paže. Tento sport je známější díky televizním zprávám. Informace naleznete například na stránkách www.dogdancing.de Pro tělesně velmi aktivní psy a plemena s velkou potřebou pohybu existují vhodné hry jako flyball nebo disc-dog-frisbee. Flyball je týmový sport. Tým tvoří čtyři až šest psů a při tomto sportu se mohou majitelé se svými psy opravdu vydovádět. Základem je nacvičit se svým psem spolehlivé aportování. Při flyballu je hra s míčem spojena s parkúrem s překážkami a je skvělou možností pro psy, kteří milují aportování a hry s míčem. Tento sport se zrodil z náhodného objevení boxu na flyball (dotykem boxu se z boxu vymrští míč), byl doplněn o nejrůznější překážky a v současnosti má celou řadu dvou i čtyřnohých příznivců. (Informace například na stránkách www.flyball.de) Disc-dog-frisbee můžeme hrát sami se psem nebo také v družstvech a na nejrůznějších soutěžích. (Informace mimo jiné na stránkách www.discrockers.de)

HRY ROZVÍJEJÍCÍ MYŠLENÍ

Existují ale také různé hry rozvíjející myšlení, přičemž pes je schopen naučit se hotové umělecké kousky: **Vyhledávání pamlsku:** Zpočátku schováváme oblíbený druh pamlsku před psem na jednoduchých místech a pes se smí dívat. Nalezení pamlsku provázíme hlasitými projevy radosti, psa chválíme a navíc znovu odměníme. Asi neexistuje pes, který by neměl chuť na další pamlssek a který by

pozorně nečekal, až páníček nebo panička zase něco schovají. Skryší může být starý ručník nebo povlak na polštář - jen žádné plastové sáčky, pes by se mohl zadusit!

Hra na skořápkáře je postavena na vyhledávání pamlsků. Pamlssek nejdříve schováme pod papírový pohárek a pes ho musí zpod pohárku „osvobodit“. Pak použijeme jeden pamlssek, ale dva pohárky. Podle inteligence a nadšení psa můžeme počet pohárků libovolně zvyšovat. Schovávání hraček: Oblíbenou hračku psa nebo pamlssek schováme tak, aby je pes snadno našel - pes musí vždy uspět, aby ho hra bavila a neznudila ho. Jako skryše připadá v úvahu místečko pod dekou, v prázdné krabici, v pokoji, zatímco pes čeká před zavřenými dveřmi (to už je verze pro pokročilé). Hned od počátku používáme jako podnět povel „Hledej!“ **Slalom:** Pes prochází klikatě pod nohama majitele, zatímco člověk se pomalu pohybuje vpřed a psa

„Hry nikdy není dost! A pes se vám za ni odvděčí svojí vyrovnanou a přátelskou povahou..“

neustále láká dopředu. Tento cvik lze používat i v tanci se psem, případně jako základní nácvik.

Umělecké kousky na povel: Povely k uměleckým kouskům nacvičujeme se

psem stejně jako u her popsaných výše: požadované chování ihned odměníme chválou a pamlskem a jako podnět použijeme odpovídající povel. Mírná „pomoc“ zvednutím příslušné tlapy například u povelu „Dej pac!“ nebo „Panáček pán!“ je samozřejmě dovolena. Dej pac! - Panáček pán - Mrtvý pes - Válení - Tip-tap (střídavé dávání pac - pravá-levá-pravá-levá) - Styd se! (schování hlavy mezi tlapy) **Pro pokročilé:** Některé hry rozvíjející myšlení vyžadují opravdu velkou inteligenci a velmi dobré vedení ze strany člověka. Někdy bývá poměrně složité psovi vůbec vysvětlit, co od něj chceme. Při náviku všech her, které jsou zde popsány, můžeme samozřejmě používat další podněty jako například clicker - klikátko. Hrou pro pokročilé je například „Zavři dveře!“, kdy se pes učí na povel zavřít dveře. Měl by do dveří strkat tak dlouho, až západka zaklapne. K tomuto cviku je nutný trochu náročnější výcvik. Předpokladem samozřejmě je také určitá základní inteligence a pedagogická šikovnost majitele psa.

VYHLEDÁVÁNÍ

Vyhledávání pod širým nebem vyžadují ještě větší míru pozornosti psa i člověka. Pes musí být schopen ignorovat rušivé podněty a plně se soustředit na svého majitele a řešenou úlohu. Každá hra - pohybová ve skupině psů nebo hra rozvíjející myšlení doma či na zahradě - posiluje vztah člověka se psem. Každou hru lze současně považovat za přirozené cvičení poslušnosti, které vždy znovu staví člověka na nejvyšší místo v hierarchii smečky.

Marion Brehmerová,
psycholožka zvířat